

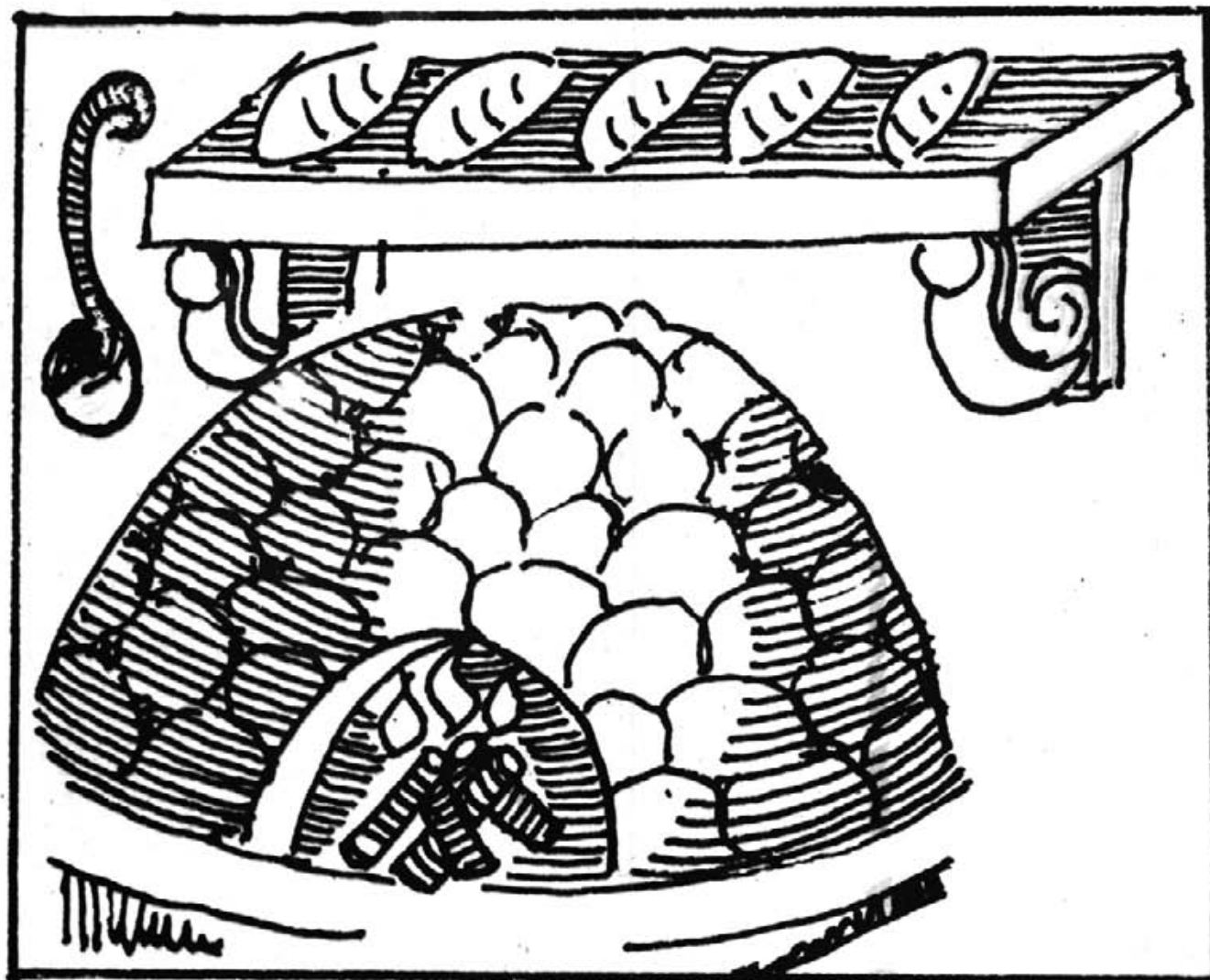
LIBRARY - AREA DE
CULTURA
JOAN MARTELL

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

50 pts

nº 62 juliol-88

EDITORIAL

La normalització lingüística de Calvià

Sabíem que aquesta tasca trobaria moltes dificultats per a dur-se a terme. Sabíem des d'un principi que seria una tasca d'anys i anys. Però calia començar. I s'havia de començar per l'espai que directament han de dominar els polítics: L'Ajuntament.

I de sobte comença a sortir una lluita, en principi inconnexa i soterrada:

- La senyora directora del Gabinet de Premsa treu un article anti-decret de normalització, fet per un excompany seu, redactor del "Diario de Mallorca".

- El senyor cap de personal de l'Ajuntament crea un fantasmagòric grup anomenat "Cultura en libertad", que eds declara anticatalanista i que escriu en castellà.

- El mateix senyor comença a publicar cartes al "Diario de Mallorca" (quina casualitat) atacant soterradament al decret i l'esperit que el conforma.

- Dins l'Ajuntament comencen a veure's adhesius que diuen "Catalán, no gracias".

- En el nostre Terme, (més casualitat) comencen a aparèixer pintades feixistes ("con el yugo y las flechas" damunt els rètols, ordenant escriure'ls "en castellano").

- Podeu fer una enquesta personal telefònica als diferents departaments de l'Ajuntament i veureu que el 99'9 % vos respondran en castellà.

- El Gabinet de Premsa, que toca donar la imatge de l'Ajuntament, no fa cas en absolut de l'esmentat decret (per cert, on és la seva eficàcia quan hi ha diaris de les Illes que donen molta més importància als escàndols i a les mogudes protagonitzades per dos grups polítics municipals que junts no sumen ni el 5% del pes polític?).

Pensam que si als polítics els hi fuig de les mans l'aplicació exhaustiva del citat decret als seus funcionaris, per suposar un fracàs greu que pot produir el desgastament dels millors regidors de l'Ajuntament.

Per tant cal fer un gran esforç per tal de que l'Ajuntament, polítics i funcionaris facin una posta en pràctica activa (no passiva) del decret de normalització. Pensam que els que han de donar més llum són els funcionaris caps dels diferents negociats, serveis, departament i àrees de l'Ajuntament, ja que ells són els que més se veuen des de l'exterior.

Per altra banda, sabem que la tasca normalitzadora s'ha de fer a les bases a la gent del poble. I aquí es on se poden trobar les satisfaccions més grosses, perquè sabem que la majoria de la gent immigrant acceptara la nostra llengua de bon gust si els hi sabem donar a bones drossis.

Sabem de bona tinta que les autoritats normalitzadores han iniciat contactes amb les autoritats imperials ("Por el imperio hacia Dios") per tal de poder recuperar la colònia imperial del "Peñón de Calvià", que per història, cultura i llengua sempre havia estat unida a la resta de Mallorca.

COL·LABORADORS:

R.T. Firefly
Equip Xerrades
Carme López
Pere Morey
Joan Rubio
Biela Quetgles
Mª Dolores de Burgos Cortey
Pep Rubio
Angel Navarro
Mª Dolors Cortey
Miguel Angel Sánchez
Josep Suárez

PORTADA:

Lino Cabrera

MÀQUINES:

Miquel Herrera
Pep Rubio
Morgan el "Coix"

MUNTATGE:

Carme López
Xisca Esteve
Miquel Herrera

FOTOGRAFIA:

Joan Rubio

ORDINADOR:

Joan Vidal

COORDINADORS:

Pep Rubio
Miquel Herrera

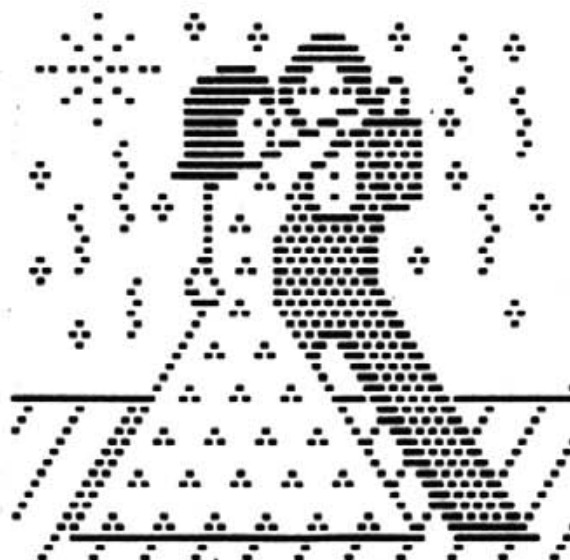
Recordam a tots els nostres lectors
que la Revista pren vacances el mes
d'agost, per tant, tornarem al setembre.
Bones vacances!

NOTA

La portada del mes anterior és un dibuix
del nostre amic Jorge Errandonea.

SUMARI

Editorial.....	2
Son Sastre.....	4
Noticiari.....	5
El premi del mes.....	6
No te'n fotis, Cloti Flotis...6	
Atenció.....	7
Concerts a l'herba.....	8
Turisme.....	8
En portada.....	9
Comentari.....	10
Dia "D".....	11
Xerrades de cafè.....	14
Festes Sant Jaume 88.....	16
La hermosa Mayli.....	18
Retalls de la nostra història	20
Poesia.....	21
La família del Cel i la Terra	22
Setmana de renovació educativa	24
Reglament de la "Societat"..	26
Varias razones para hacer deporte.	28
SA Societat.....	29
Passatemps.....	31

SON SASTRE

Lo primer que ens sorpren sobre el projecte del golf de Son Sastre és el renouer que en fa la premsa illenca donant rembumbori a la moguda de dos regidors, totalment minoritaris dins del consistori i que, en teoria representen a "gente del pueblo" (hauriem de sebre a quin "pueblo" se refereixen) o una suposada "Unió Calvianera" (tampoc sabem exactament de quin Calvià xerren).

La premsa, que tracta tan alegrement aquest tema, hem de dir que no en té ni punyetera idea de què és Son Sastre, d'on es troba, què hi ha a Son Sastre, etc. El que es vol és crear situacions d'escàndol referides a Calvià i això, que hauria de ser controlat pel Gabinet de Premsa de l'Ajuntament, voluntària o involuntària ment li fuig de les mans.

Hem de dir que no estam d'acord de principi, amb molta de la política urbanística de l'Ajuntament, però sobretot amb la política urbanitzadora de la costa, situació heretada dels consistoris anteriors, entre els quals hi trobam curiosament noms com el de Andreu Pizà que ara li ha donat la vena ecològica i que quan era regidor franquista, va estar totalment implicat en la destrucció de la costa que patim actualment. També recordam que ara fa un any tampoc va tenir cap problema de consciència quan va embrutar les roques de la carretera del Coll des Cucons i d'Es Capdellà amb pintades demanant el vot, i que, per cert, encara hi són.

Deiem i volem remarcar que no nem estat d'acord amb la política urbanitzadora de destrucció costera que hi ha hagut, ni amb la que hi ha ara, ja que no es posa fré a aquesta destrucció progressiva i quasi total de la costa.

Però, sí estam d'acord en amillar el turisme que ens visita, ja que això suposa promoure un creixement econòmic equilibrat i per tant, manco destructor de la natura. I parlant de creixement econòmic equilibrat hem de dir que així com la costa

ha crescut econòmicament, l'interior no ho ha fet i el projecte del golf i la urbanització de Son Sastre, contri buiran al creixement del interior. Per- que donaran feina a la gent i en ser unes instal.lacions de luxe donara feina a molta més gent que a les de manco qualitat. Però sobretot, duran l'aigua depurada de la costa cap a l'interior per poder regar el camp de golf i, a la vegada la meitat d'a- questa aigua se destinarà als petits agricultors de l'interior, que seran els grans beneficiats d'aquesta opera- ció. Per això ens va fer molta gràcia sentir al regidor Xamena quan s'oposa- va a l'operació en nom dels agricul- tors. Ens demanam de quins agricultors se tracta. Deuen ser els 4 agricultors de Sa Porrassa que són els únics que es beneficien actualment de l'ai- gua i que amb les seves accions legals provoquen que la gran majoria de l'aigua depurada se tudi cap a la mar. Ho tornam dir: creim que els grans beneficiats d'aquesta operació seran els agricultors de l'interior: de Calvià i Es Capdellà, que a partir de tenir el camp de golf de Son Sastre podran transformar les seves terres en terres de reguiu, ja que hi haurà aigua de sobra per tots.

Però si seguim analitzant la cosa podem dir que el golf i la urba- nització afecten a terres de conreu i per tant, no afecten a destrucció de zona de bosc, com diu tan estrepito- sament la premsa illenca, que, de vega- des, crec que no sap a na quina illa es troba.

A part d'això, creim també que els comerços dels pobles de l'interior es beneficiaran amb una clientela amb un major poder adquisitiu, que cerca qualque cosa més que les platges plenes de gent. Segurament, la gent que ara posa el crit en el cel, d'aquí un temps, encara que no ho digui, ja pensarà el contrari.

La Revista VEÏNATS ens declaram totalment a favor del citat projecte del golf i urbanització de Son Sastre. Ja voldriem que tot el que hi ha al terme de Calvià fos fet de la mateixa manera!.

NOTICIARI LOCAL

★ De la Caixa de Balears "Sa Nostra" ens informen de la creació d'un concurs d'arts plàstiques per crear el trofeu "Sa Nostra". Les obres s'han de presentar abans del 15 de setembre. Per més informació s'han editat uns fullet informatius que el podreu trobar a qualsevol oficina.

★ També ens informen de les exposicions que es faran a Calvià. En principi, abans de Sant Jaume una d'avions (suposam que maquetes). Per Sant Jaume una del pintor Antoni Alzamora, i per després de Sant Jaume hi ha prevista una de José Mondéjar.

★ Dia 27 de Juny es va celebrar un Plenari amb dos punts a l'ordre del dia: un per modificar el carrer Gaviotas de Peguera i l'altre la proposta per poder fer el camp de Golf i la urbanització a Son Sastre.

★ A finals d'any se constituirà la federació de municipis de les Illes, amb la finalitat de resoldre el problemes similars que tenen tots els ajuntaments de les Illes. S'encarregarà de la formació de regidors, reciclatge de funcionaris, assessorament municipal, representació institucional i relacions amb altres institucions públiques, etc...

● Per començar a fer feina s'han constituït una gestora i quatre comissions de feina.

La decisió de formar les comissions s'adoptà a una reunió celebrada a Sineu on varen assistir 35 representants dels Ajuntaments.

La necessitat de crear aquesta Federació va sorgir de les jornades tècniques celebrades i organitzades per l'Ajuntament de Calvià fa uns mesos.

COMESTIBLES

calvià SIMÓ

**ES FERRER
DES POBLE**

exposició: C/ Major 12. CAPDELLA

taller: C/ Son Mir 2 Tel. 67.03.52. CALVIÀ

El Premi del mes

EL PREMI DEL MES

Aquest mes tenim molts de candidats al premi dolent, "La Maquinada", (En Damià Amengual, els hooligans anglesos, alguns diaris de les Illes) però en triarem un entre tots: Don Ramón Rodríguez Vinyals. Però a ell i a la seva campanya lingüística i cultural, aquest mes li dedicarem una corona de llorer, que aferrat a les fulles hi dugui 20 etiquetes de productes catalans, redactades, naturalment, en la nostra llengua: la catalana.

I com que hi ha hagut tanta gent dolenta aquest mes no donam marginalida d'honor.

Per cert, hem tengut un somni, millor dit un mal somni: hem somniat que el nostre rector dins la línia de reconversió dels espais dels antics camps de jocs, realitzava la conversió del camp de tennis de darrera l'Església en un jardí privat.

I sense moure-nos de per allà voldriem sebre que s'ha de fer per poder reobrir el carrer de Can Ferra que va ser tancat arbitrariament pel propietari d'una casa adjunta.

NO TE'N FOTIS, CLOTI FLOTIS

-En Martínez de Dios i En Xamena formaran un nou grup ecologista.

- Ecologia ve d'eco?

- Hi ha eco a Son Sastre?

-Pintaran a totes les roques del Terme "No ensucien, por favor".??

-Perquè en aquest poble fan sempre més cas al que més criden?

-Perquè els diaris no s'informen bé abans de emmerdar més?

-Perquè els salvadors de pàtries embruten els rètols en català no s'ho escriuen a sa perdiu? No els hi cap? Demostren no tenir cap respecte per cap de les dues llengues.

-No faceu la contra a En Reagan si viatjau en avió.

Rufus T. Firefly

Calvià

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16
Tel. 67 0190

BAUZA

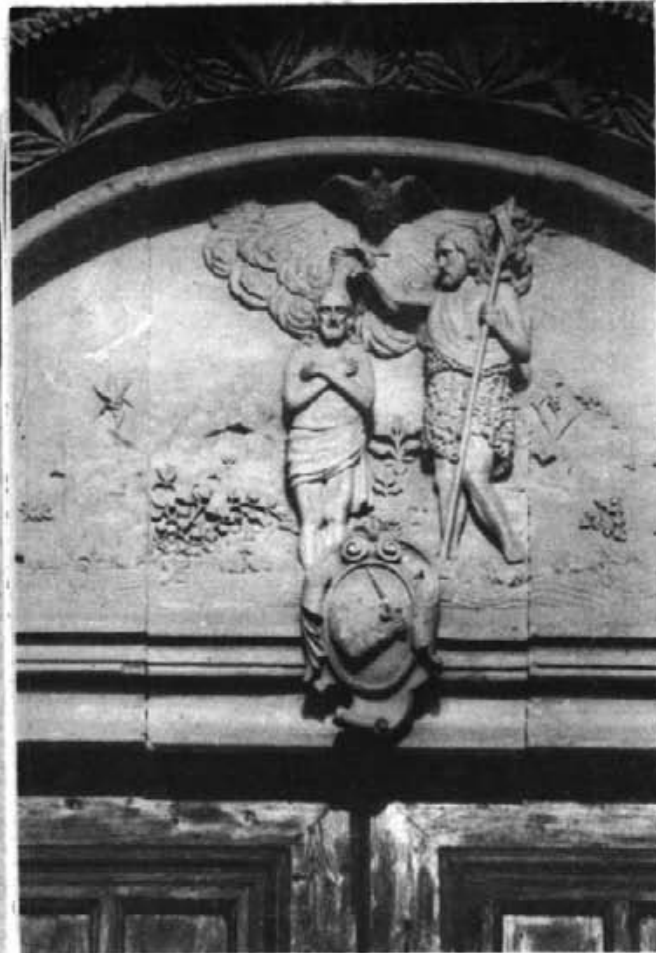

JUGUETES
OBJECTES DE REGALO
ELECTRODOMÈSTICS

c. mayor 34 calvia

ATENCIÓ!

Per Equip Xerades.-

Amb l'obligació d'advertir d'un possible perill volem amb aquestes fotografies donar una senyal d'alarma per si els responsables no s'han adonat.:

En una hi ha una teula a punt de caure amb el risc que ho pugui fer damunt una persona. Està situada damunt la porta lateral d'entrada a l'Església. Està ben visible i molt possiblement no sigui la única teula en mal estat.

A l'altra es pot observar que al portal principal, la volta formada per una escena bíblica, la part central ha caigut una mica, no es veu perill físic pel moment, però ben segur que si no s'arregla es pot deteriorar més.

Com qualsevol edificació no està lliure de l'efecte del pas del temps, creim que si això serveix perquè es conscienciï de que l'Església necessita una bona repassada haurem aconseguit el nostre objectiu.

CONCERTS A L'HERBA

El dia 8 de Juliol es varen presentar a la premsa els Concerts a l'Herba, patrocinats per l'Ajuntament de Calvià i que es celebren al Golf de Bendinat.

Els concerts són els següents:

JULIOL

Dia 16. KAMMERSINFONIC DE HANNOVER
Dia 23- QUINTET EPSILON DE LONDRES
Dia 30. CORAL ES TALLER

AGOST

Dia 6. BOMSEL STRING QUARTET
Dia 13. GEISSELBRECHT/ZEBLEY
Dia 20. ABBIE CONANT
Dia 27. XAVIER JOAQUIN

SETEMBRE

Dia 3. SEPTET NONET DE PALMA
Dia 9. JOVE ACADEMIA INSTRUMENTAL

Tots els concerts començaran a partir de les 11 del vespre.

Hem de destacar que el patrocini d'aquests concerts suposa sols unes despeses per l'Ajuntament de .750 mil ₧, i tenguent en compte els preus de les actuacions musicals, pensam que es tracta d'una molt bona inversió haguda compta de l'afluència de públic que hagué l'any passat. També recordam que l'assistència als concerts és totalment GRATUITA.

El que crida l'atenció, és que el primer concert -el de dia 16 de juliol-, està patrocinat pel Govern Balear, que no ha volgut estar al mateix programa de l'Ajuntament i n'ha fet un de totsol. Perquè serà?.

Turisme...

EL TURISME QUE PATIM

De bell nou el terme de Calvià és notícia de pàgines negres: en un brega protagonitzada per 5 anglesos gats el resultat final és la mort d'un taxista del nostre terme.

Ens sap molt greu que es doni aquesta mort enrevoltada de violència. Ens sap molt greu que la família Moreno Vera, del nostre poble sigui una altra vegada colpejada per la mort. Però el fet provocador: la mala educació d'aquests turistes, això ens fa ràbia.

Aquest fet ha d'acabar i ràpidament i s'ha de comptar amb les forces de seguretat per a fer-ho, però s'ha de comptar amb els professionals del turisme, sobretot. Perquè el guany de la pesseta fàcil dona aquests resultats. S'ha de seleccionar la gent que ve a Mallorca. I als que no actuen amb la educació que pertoca se'ls ha de posar sense cap por dins l'avió de retorn a la seva terra. Aquest fet seria conegut ben prest i canviaria ben ràpidament els costums de la gent-bèstia que ens visita.

Darrerament hem vist a la premsa que una partida d'aquesta gent fou expulsada d'uns apartaments per mal comportament. Això és el que s'ha de fer, però no aturar-se en treure'ls, sinó que se'ls ha de retornar al seu país.

Quan observam que hi comencen a haver indicis de canvi de la qualitat del turisme que ens visita, quan se estan fent tota una sèrie d'inversions per a millorar molt la qualitat del serveis que oferim s'han de prendre mides dràstiques, a nivell públic i privat per tal de poder realitzar aquest desitjat canvi en el turisme.

En Portada

Ara que és temps d'avellaneres us contaré qualque cosa sobre els sucres, els pastissers i els forners.

La portada de la revista és un dibuix d'En Lino Cabrera i és l'original del que il·lustra a un dels nostres anunciants.

El nom de sucre és l'antic dels actuals confiter i dolcer.

Aquests artisans es dediquen a elaborar i vendre sucre i altres llepolies que la tenen com a base.

Hi ha diferents varietats de sucre: el sucre blanc que és el refinat i pur, el sucre roig que conté molta melassa, sucre candí que té una cristallització transparent, sucre cordellat, sucre de lustre que és molt i cernut, sucre de mel o de malví que és rogenc, sucre de pa (pa de sucre o sucre de piló) que és el que té forma de conglomerat cònic, sucre terròs es presenta en peces cúbiques, sucre esponjat que té la massa porosa, sucre fi, sucre floret.

La diferència existent entre sucrer confiter i pastisser és que el ler. només treballen amb el sucre, els segons el barregen amb ametles, avellanes, ous, i fruites seleccionades; i els tercers barregen el sucre amb la farina.

Els confiters treballen amb sucre de bona qualitat i segons la suspensió del sucre dins l'aigua calenta, l'anomenen punt de fil, punt de bolla fluixa, punt de caramel.lo.

Els productes més típics dels confiters són els rosaris de Tots Sants, els confits d'anís, d'ametla petits i grossos. El més grossos són els de caperutxa de Setmana Santa.

Els pastissers són els que confectuen les pastes de fantasia.

Els articles dolços més típics són: les tortades, ensaïmades, coques amb tallades, robiols, doblegats, pastissos bunyols, braços de gitano, xatons, coques

amb raïsons, palos, quartos, coixins imperials, rol·los, formatjades, crespells, greixonera de brossat, bescuit, dolcetes, garrovetes de papa, panades, gal·letes...

I per últim els forners:

Solen fer de una a dues fornades al dia i la seva especialitat és el pa.

Encara que a quasi totes les cases es feia pa, sempre hi havia un forn públic a cada poble.

El pastar el pa era una feina que aprenia a fer cada pobla abans de casar-se.

Es trabucava la farina convenientment cernuda a la pastera i s'hi posava el llevat, se barrejava amb una mica d'aigua calenta i es pastava. Es deixava reposar tota la nit i anava fermentant i a la matinada següent es pastava.

Es preparaven uns pans d'un quilo més o manco. A continuació es col·locaven un darrera l'altre damunt la post d'estovar, coberta amb una flassada i unes estovalles.

Un pic eren tous s'enfornaven.

El forn hi juga un paper importantíssim. Ha d'estar a punt, quan el pa que està tovent comença a clivellar s'ha de prendre foc al forn amb llenya prima. Ben prest damunt la sola del forn s'alça un aire blanc, llavors s'agria i se fregai ja es poden enforar els pans.

CARME LÓPEZ.

COMENTARI

El dia 8 de Juliol va tenir lloc una assemblea general de socis de l'Associació de Veïns "La Vila" per tractar els següents punts:

- Extracte de comptes.
- Obres pendents Calvià poble.
- Esports i informació damunt el Palau d'Esports.
- Festes de Sant Jaume 88.
- Tema: La Societat.

Assistiren unes 50 persones, poc més poc manco, i també estigueren els regidors Antoni Pallicer i Manuel Suàrez per informar dels temes citats en 2on., 3er i 4art. lloc.

La cosa s'animà en arribar al darrer punt, quan va demanar la paraula en Damià "Xarc", que tragué un caramull de fulles escrites i va llegir quasi una mitja hora sense que ningú l'interrumpés. En aquest escrit insultava tots els que utilitzen la Societat, assenyalant com a conclusió que la Societat no és del poble sino dels socis. A la réplica, en Xisco Salvà li digué que també era dels accionistes i en Damià digué: "Els accionistes són una merda" (paraules textuales). A partir d'aquí tot va ser crits i no es pogueren clarificar les coses.

La Junta Directiva, proposar una nova assemblea pel mes d'Octubre, on el socis triarien si volien continuar utilitzant la Societat, en cas contrari, la Junta dimitiria.

Hem de dir que En Damià Xarc, també insultà la revista, diguent que ens amagavem darrera editorials que sempre eran anònimes. Des d'aquí li volem assenyalar que a tots els diaris i a totes les revistes del món, l'editorial sempre és anònima, no per amagar ningú, sino perquè expresa la idea de la propia publicació, no de cap dels seus col.laboradors.

També li volem dir que insultant la gent no arribarà a cap banda. Els insults sempre són utilitzats per ments pocs àgils que creuen que descalificant als altres demostraran la seva raó, en lloc de basar-se en fets i realitats.

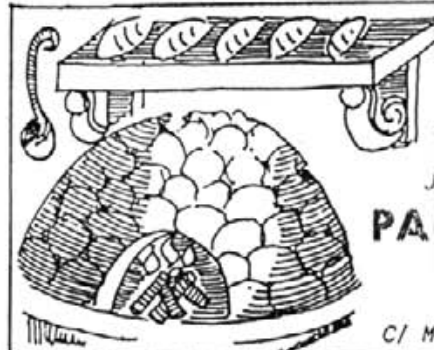
REVISTA VEÏNATS

- * REPORTAJES
- * VIDEO - CINE
- * INDUSTRIALES
- * UNIDAD MOVIL

C/. Ameller's, 3
T 67 05 69

07196 CAPDELLA
(Mallorca)

JUAN CARRILLO
PANADERIA

C/ Mayor, 3 CALVIA

Dia D per Pere Morey

Tornem emperò al dimarts 11-9-1229.

Després de la Missa A DEVORA LA CALETA DE SANTA PONÇA, l'exèrcit es posa en marxa.

I aleshores la crònica del rei en Jaume, escrita amb un sinceritat commovedora i una immediatesa que s'emporta el lector dins l'acció, es converteix de sobte en una cosa semblant al guió d'una pel·lícula italiana: el caos i la desorganització al bàndol cristià sols podia ser comparable a una altra cosa: el caos i la desorganització al campament almohade, perquè altrament no es compren que guanyassin el combat.

El rei disposa l'ordre de la batalla: El Comte d'Empuries i els Templers per l'ala dreta, els Montcades a l'esquerra i Nuno Sans amb el rei al centre. Molt bé. Però don Nuno té un atac de diarrea fulminant i es nega a portar l'avantguarda, Ramon de Montcada se'n riu d'ell descaradament, però la por del baldragues de don Nuno és més forta que el seu sentit del ridícul i s'entesta a quedar-se a la reraguarda. Mentre discuteixen arriba un home i diu que ells facin el que vulguin, però la infanteria ja ha partit; el rei i un tal Rocafort munten damunt les primeres cavalcadures que troben i parteixen corrensos per tal d'aturar els peons fins que arriba un escamot de cavalleria per protegir-los i continuen tots junts. El rei espera la reraguarda, impacient i preocupat perquè ja se sent la remor de la batalla, però don Nuno segueix amb un atac de basarda furibunda i no arriba a arrencar, el rei s'impacienta. Les noves del front són alarmants: per tres vegades els moros han rebutjat l'atac cristià a pedrades, "con muchísimas hondas" (NH, III, 39). Potser aquí podríem parlar d'aquesta feta com "la darrera batalla dels foners balears", que des del segle I a.C. no sortien a les cròniques.

Mentre espera que arribi d'una vegada el cagat de don Nuno, el rei veu un cavaller que es retira del camp, té la cara i el pit coberts de sang: el reconeix: és Guillem de Mediona, el millor justador als torneigs però pel que es veu a l'home li va més el toreig de saló que les troncadetes de debò. El rei l'atura:

-Guillem, com eixits de la batalla?

-Ferque fó ferit.

-E de què sots ferit?

-D'una fedra que m'han dat en la foca.

-Tornats a batalla! Que bon cavaller per aital colp enfellonir-se'n deu.

-Però Fenyor Rei, fi m'he quedat fenfe dentf!.

-Es que no teniu espasa, que voleu lluitar a mossegades!.

-Bé, fi, ferò...

-Doncs tornau al combat, per vida de....

I diu Binimelis, amb molt de gust pels detalls dramàtics, que aquell cavaller "nunca más pareció" (NH, III, 39). Clar que tampoc se l'esmenta a la llista de baixes, per dir-ho tot, així que em sembla que el prevere es va passar una vegada més.

A la fi arriba el col·lútic acompanyat amb un quants cavallers més. Un d'ell, Bertran de Naya s'estranya que el rei vagi de paisà, vull dir sense "gonió de cors", cota de malla, i li ha de deixar la seva. És un mal presagi, perquè el pare del rei va morir a Muret amb una armadura manllevada, però no és el moment de posar-se funests, sinó d'actuar.

Don Nuno, encara no gaire convençut, ataca pel centre... i poc després ha de recular; se sent per primera vegada en la campanya un crit que es farà famós: "Vergonya, cavallers, vergonya!"

L'esperit de lluitador del rei ja no pot pus, i malgrat les recomanacions dels seus barons, que li aconsellen prudència, envest puig amunt

i consegueix acupar-lo definitivament: de llavors ençà la cuculla de la serreta al Nord del coll es diu el puig del Rei, la qual cosa fa pensar a Miquel Alcover que els moros ocupaven la serra des del coll de la Batalla fins al coll dels Cocons, per on passa l'actual carretera de Calvià a Palma Nova, però estudiant el terreny sembla més probable que l'eix de la batalla fos el camí principal i el coll més proper al lloc del desembarc.

Un silenci curiós a totes dues cròniques embolcalla la serra de sa Selleta, davant de l'esglesiona, car era ben normal que també estigués ben messella de moros. Pens si aquest oblit es deurà a que fou conquerida sense gaire dificultat pels Templers, vertaders professionals de la guerra i amb un coratge i menyspreu per la vida perfectament comprensibles... si un llegeix les Rgles de l'Ordre.

Una altra pregunta que es farà l'investigador curiós és perquè no va enviar el rei un destacament que vorajàs la Selleta, encara que just fos com una maniobra de diversió. Un motiu por ser que amb el garbuix que hem vista abans-el nobles barallant-se, la infanteria que parteix pel seu compte, el rei que se'n va a la guerra en pijama i amb un cavall de manlleu-no se li acudís a ningú aquella idea, però pens que en realitat gairebé no ni havia espai perquè la mar arribava fins ran de l'actual carretera fins a temps ben recents.

I què feia mentrestant don Ladró, aturat i esperant esdeveniments a Sa Porrassa? El rei no en parla als Feyts, i Desclot sols ens ho deixa endivinar quan diu "E mentre que la batalla era molt fors e dura e CELLS QUI EREN EN LES NAUS FOREN DAVALLATS..." (CD91). Binimelis (NH, III, 40) i Alcover (CI53) també creuen que la mainada aragonesa entrà en acció al veure que la batalla havia començat, la qual cosa resulta molt recomfortant per a l'humil acompanyant de Vosses Mercés, car sempre que explic aquesta batalleta als al.lots de les escoles o a la gent gran, em solc reservar al despistat aragonés com a factor sorpresa quan tot sembla perdut per als cristians. El seu atac

a la rereguarda dels moros fa el mateix efecte que el tururut tururut del Setè de Cavalleria a les pel.lícules d'indis. Hi ha nins que fan mamballetes i tot!

Els moros acaben desbandant-se, el rei pretén seguir-los i entrar a ciutat abans que ells, com els creuats de Simó de Montfort a Béziers vint anys abans, un fet que sens dubte havia sentit contar el rei mantes vegades. Es la decisió correcta, allò que els tractadistes militars en diuen "l'explotació de l'èxit", aprofitar el fet de que un enemic mai és tan vulnerable com quan ens dona l'esquena.

Però aleshores intervé Ramon Alemany; (ATENCIÓ, ATENCIÓ: ENS TROBAM A PUNT D'ASSISTIR A LA PRIMERA APARICIÓ HISTÒRICA D'UN TRET FONAMENTAL DE L'ÀNIMA CATALANA!). Per la seva boca parlen la prudència i el seny tradicionals, l'esperit administratiu del petit burgués, ordenat i de comptable, parla... EL SENYOR ESTEVE! (I amb gent així és molt difícil mantenir l'atmosfera esperit d'epopeia).

I de totes les carallades possibles, al molt cretí no se li acudeix altra idea que la de...fer inventari! Efectivament, li aconsella tot seriós al rei que "allà on haurà vençuda batalla jaga la nit per saber què ha perdut i què ha guanyat" (LF 109).

I automàticament la campanya s'allarga tres mesos, amb tot el cost suplementari en homes i diners que allò suposa.

El rei és un al·lotot de vint-un anys i no li queda més remei que fer cas als seus barons, de manera que segueix pas a pas pel camí que porta a la vila, convençut d'estar fent una rucada.

Encara no ha caminat una milla quan arriba el bisbe de Barcelona i li dóna una nova que el colpeix amb més violència que tots els alfanques dels almohades: En Guillem de Montcada i En Ramon són morts. Efectivament: a la fase decisiva de la batalla, els Montcades reconegueren la importància vital d'ocupar el puig de la Ginesta (a darrera la capelleta) una cota clau per a la batalla i amb uns pocs cavallers i peoners assoliren de pujar-hi; els moros veuen el perill, i "molt irats, partiren-se de llur host bé dotze milia e muntaren-s'en vers lo puig...el sobtaren fort de totes parts" (CD 90) els cavalls no els són de cap ajuda per un terreny tan aspre, d'un colp li tallen un peu a Guillem, cau del cavall i el fan benes. Ramon, enardit en la persecució dels moros que fugien muntanya avall, és igualment pres al remolí, el cavall traveia i ell és cosit a llançades.

El rei assaboreix tot d'un cop l'amarg preu de la victòria, romp en plors: ell estimava Guillem, el més jove dels dos, com al germà que mai no tingué.

I ningú mai no em llevarà del cap que el motiu de la seva mort va ser el culpable i vergonyós retard del prudentíssim don Nuno Sans, fins al punt que m'enfitaria molt viure a qualsevol dels carrers que arreu de l'Illa porten son nom.

Fins a 1914 la gent de la contrada mostrà sense immutar-se un grandió pinarro la qual deien "El Pi dels Montcades", sota del qual, asseguraven ben seriosos, foren dipositats els cossos dels malaurats cavallers. Aquell any va morir l'arbre (que devia ser ben petitó en 1229) però es manté la memòria del lloc perquè en 1887 un grup d'intel·lectuals catalans, tots post-romàntics, ells, ben amarats de l'esperit de la Renaixença que els feia enyorar com a descosits les "gòtiques gestes", es posaren en contac

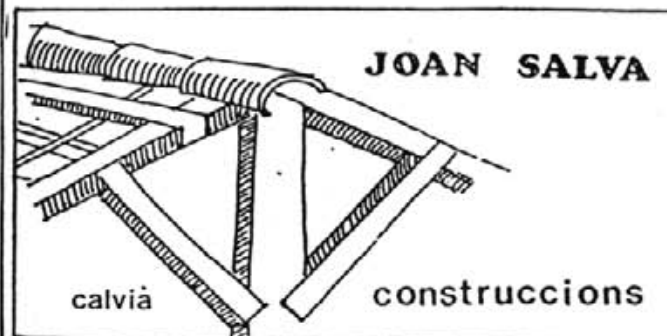
te amb la delegació local de la Ceba i organitzaren un acte que, n'estic segur, arrencà més d'una "furtiva làgrima" als presents, entre els quals hi havia l'indispensable Mossèn Cinto, l'incansable Pons i Gallarza i l'inevitable Arxiduc Lluís Salvador d'Habsburg que en aquell temps era la cartera més ràpida a aquest costat del Missouri i sempre estava disposat a finançar brusques insòlites (com explorar les Coves del Drac) o alçar monuments curiosos (com un mirador idèntic al minaret de Queruan a escala 1:5).

Aleshores aixecaren la creu que encara es veu al costat de la carretera, amb l'escut dels Montcada i les dates de la conquesta i de la commemoració (CI 37) i se n'anaren a fer un àpat de germanor, per llevar-se el disgust.

Aquesta vegada sí que vull rompre una llança a favor de la tradició (ja en començava a ser hora!) citant Binimelis, qui assegura en 1593 que "en el día de hoy parecen las sepulturas en aquellos campos" (NH, III, 41).

Continuant ara per l'antic camí del Rei-el mateix que hem emprat de venguda-fins a un altre lloc amarat de tradició Jaumeprimerenca (i igualment falsa, com veurem): Bendinat.

Tots els padrins conscients dels seus deures com a tals aprofiten la primera avinentesa per contar als néts que després de la batalla el rei tengué una fam feresta, però sols pogué aglapir un tascó de pa i una cabeça d'all, que es ventilà amb fruició, i exclamà, no se sap si amb una mica de pardaleria "Bé hem dinat!". I de llavors ençà aquest lloc es diu així.

Amb el compliment del compromís de presentar-no al pastor de Bendinat, en Benet Sastre, protagonista de les xerrades del número anterior, ha estat un nou col·laborador perquè la Revista VEÏNATS pugui obtenir una informació preciosa d'un personatge polifacètic dins un marc misteriós i desconegut.

El personatge és el Sen Arnau Canellas, que tal vegada no el trobeu per la Vila, però coneix el dimoni on se colga. El Sen Arnau és des de fa molts d'anys amic d'en Benet, pastor i xeremier com ell. A les fotos il·lustratives els teniu fent colla, com possiblement els podreu trobar a qualche festa patronal.

EL Sen Arnau ha sortit altres vegades pels diaris, fins i tot, diu que per esser a "Veïnats", a qualche llibre dedicat al folklore mallorquí, i per la televisió tocant l'oferta, o qualche jota.

De la Cabaneta, o va néixer, i des de els dotze anys que fa feina fins ara han passat 52 anys, dels quals 48 els ha dedicat a la guarda de Bendinat. Un bon dia, amb 16 anys, en aplegar la guarda de Son Serra de Son Amar, per dins els sementers se'n va anar a ca seva, en rompre l'auba la seva mare el va cridar i partí cap a Son Daviu (possessió ubicada devora el polígon de Son Castelló i del mateix senyor que la de Bendinat) allà agafà una manada que la trasllada

Xerrades - Cafè

ren a Sa Teulera (possessió devora Son Dureta) i en tocar el vespre va arribar a Bendinat. Així, caminant sense cansar-se va començar a conèixer la muntanya calvianera i a les seves gents. Com es conegueren amb En Benet? Idò dins la grandiositat de la Serra es trobaven els pastors d'altres possessions i com és costum i norma feien la xerradeta signe de l'absència de presses i "estrés". Però concretament amb En Benet es conegueren perquè un tenia les pastures de Torà i Ses Barraques (El Sen Arnau) i l'altre era pastor de Santa Ponça (En Benet, com podeu comprobar a les Xerrades del nº 61 de Veïnats).

A Bendinat hi havia més de tres-centes ovelles, i Mestre Toni Moll era el pastor, i el Sen Arnau l'Ajudant. Hi ha que veure el que condiciona certs oficis, idò Mestre Toni Moll, encara ara, té 82 o 83 anys, té una guarda que la cuida ell a ca seva.

El primer dia de feina, li digueren que se'n anàs cap a Santa Eulàlia i el Coll de Sa Creu, i així ho va fer, trobant-se uns fruits molts dolços que desconeixia, les arboces, en arribar la vesprada duia un gat de categoria.

Les pastures d'altres possessions eren compartides per guardes d'indrets llunyans, així les de Sa Porrassa eren, a varen esser un bon grapat d'anys per la guarda de Bendinat. Idò per anar d'un lloc a l'altre no hi havia més que posar-se les cames al coll i partir. Per on? Per la carretera d'Andratx; o hi ha altre camí més dret? No els molestava ningú, tan sols trobaven el vell autobús que baixava d'Andratx a complir amb la seva ruta. El primer hivern a Ses Barraques va esser pel Sen Arnau ben avorrit, la gent estava encara entregada, i en mesos no va veure una ànima humana. Afagi-li que la pastura estava donada al tall i amb el ca havia de tenir cura que els animals no es passassin de ració per poder-ne tenir tot el temps pensat.

Si tenia son, no era problema el lloc, el temps i els llençols, sempre hi hauria terrossos més durs. Un altre pastor-xeremier, ara jubilat, el Sen

Pere el va trobar fa un grapat d'anys, quan ja vivia a Ciutat i li va manifestar l'enyorança de dormir davall un garrover. N'Arnau el va convidar a venir a Bendinat totes les vegades que volgués. Les vetlades amb el Sen Pere no tenien fi, tant de xerrera com de sonar xeremies.

Es ben natural que un home acostumat a la carència de fronteres, en treure-lo del seu medi es senti fermat. N'Arnau, es coneix, gràcies a que ho ha trepitjat, tot el terme, on arriba una possessió i on comença s'altra. Quin nom tenen totes les muntanyes i valls i colls. Un senyor interessat en tenir escrit tot els noms del terme el va fer de veure i amb unes hores es passejaren com si anassin amb avió pels paratges calvianers desconeguts per la majoria.

Com deien la guarda romania per la muntanya un bon grapat de mesos, i els pastors hi feien volta per s'hi havia de nou. A dalt de la muntanya hi havia ovelles de totes les possessions veïnades, però com totes estaven marcades, cada ovella anava a parar al seu corral, arribada l'hora. En aquell temps dins Bendinat hi havia més de trenta homes fent feixines, o brusca, o tomaven pins, o forns de calç.

Pegant un cop a l'esquena del seu amic Benet i recordant el temps de mancances, li diu "Si necessitàvem un duro i teníem un vellò, ja anava bé".

Les xeremies, eina professional aleshores, com també ho és el flobiol i el tamborino, les va començar a tocar ell tot solet, i s'intercanviava problemes o millores amb altres xeremiers que de tant en quan feien una rotllada. Els joves valors com a xeremiers (En Pep Toni Rubio i En Pepet Rotger entre d'altres) l'han anat a visitar perquè les hi donàs qualche consell i fes una tocadeta, cosa molt sospitosa és que quasi tots aparexien amb una gran senalla, on és impossible ficar-hi ma (hi duen un casset per enregistrar la sonada i practicar a casa). Aquests jovenets fan també parella amb ell a les festes que

els sol·liciten.

Ara, el Sen Arnau fa un escolt al progrés, i encara que el motiu de l'escolt beneficia a moltes més persones que les que perjudica, no deixa de tenir tota la raó. El tema és l'autopista. És una mort, imaginau-vos la tranquil·litat que dominava les cases de la possessió, i lo aprop que passa de les cases per fer-li gràcia una moto a 160 km per hora a les dues de la nit.

Ens comenta que quan la feien, varen haver de demanar que els vespres almanco aturassin les obres, perquè barrobins o excavadores ja les tenien dins el cap on se vulla.

Ara ja acostumats al trui, tenen l'inconvenient que, a troços, l'alambrada està rompuda i qualche ovella pot travessar-hi amb el perill per les persones i per l'animal.

Aquest indret, que com deia al principi, pareix tan inaccessible, aquest castell que du el nom d'on el Rei en Jaume hi va berenar abans d'expulsar els avantpassats moros, ha tengut a vegades visites de directors de cinema amb tots els equips per agafar-hi unes escenes (el trastorn que ocasions!)(perque molestava, volien que llevassin el picarol a totes les ovelles), també el Rei quan era fadrí hi va fer una volta, i recorda el moviment de guardies civils en una cita d'un ministre espanyol amb un francès.

Casat fa uns 33 anys amb N'Antonia simpàtica portelana que odia les ovelles, té una filla casada i un netet que és el goig dels padrins. "Ja toca les xeremies i balla boleros. I només té 6 anys". N'Arnau està tan arrelat a Bendinat que ni restaurants, ni cafès li compensen per anar-hi. Per anar, fa més de 25 anys que no ha anat a la mar, i Bendinat hi toca, ja està dit tot.

Moltes gràcies Arnau i Antònia.

Com cada any vos oferim el programa de les festes de Sant Jaume, organitzades per l'Associació de Veïns de Calvià.

DILLUNS 18 DE JULIOL

Amollada de coets i penjada de senyera

DIJOUS 21 DE JULIOL

20 hores. Partit de Mini-basquet al Palau d'Esports entre equips de l'escola esportiva Costa de Calvià.

21 hores. Al mateix lloc, HARLEM GLOBERS TROTTERS.

SANT JAUME

1988

DIVENDRES 22 DE JULIOL

18 hores. Final torneig de Tennis. Al camp de l'església.

19 hores. A "Sa Nostra" exposició de D. Antoni Alzamora.

19'30 h. Gran festa del Pedal, a la plaça de l'església.

DISSABTE 23 DE JULIOL

10 hores. Jocs i diversió pels nins a la plaça de l'església. Sorpreses i regals pel nins.

16 hores. Tirada amb escopeta de balins per menors de 16 anys. Premis als tres millors. A les escoles.

17 hores. Semifinals de Futbol sala al Palau d'Esports.

19 hores. Concert a la Plaça per la Banda Municipal de Música de Calvià.

20 hores. Presentació del C.D. Calvià al camp de futbol "Moferés".

22'30 hores. Gran comèdia d'en Xesc Forteza amb Na Mary Santpere: "MAJORICA"

DIUMENGE 24 DE JULIOL

11 hores. Pallassos a la Plaça. A la mateixa hora al Palau d'Esports, final del torneig de basquet.

12 hores. Al Palau, partit de basquet femení entre els equips SAN JOSE OBRERO i COSTA DE CALVIÀ.

16 hores. A Ses Quarterades i per 7 tiradors locals, Gran tirada de matleres.

18 hores. A la Plaça de l'Església, Finals de TRUC i DOMINO. En acabar s'efectuarà una demostració de "Golafres de la Síndria".

22 hores. Verbena a la Plaça de l'Església amb els conjunts SYSTEMS i ANACONDA

DILLUNS 25 DE JULIOL

11 hores. Missa solemne. En acabar un concert de la Coral de Calvià.

12 hores. Concert de la Banda Municipal a la Plaça.

16'30 hores. Al Palau, final del torneig de PING-PONG.

18'30 hores. Al Palau, gran final de FUTBOL SALA.

22'30 hores. A la Plaça: Verbena amb els grups AMANECER i ORLEANS.

DIMARTS 26 DE JULIOL

11 hores. Gran GINKAMA infantil per equips de dos. Premis. A la Plaça.

17 hores. Al camp de futbol de Calvià, PERIPECIES, EMOCIO I HABILITATS AMB ELS LOCOS DEL VOLANT, per cotxes, motos majors i menors de 125 cc. Al final de les proves una gran sorpresa.

TOTS ELS PARTICIPANTS HAURAN DE DUR CASCO.

18'30 hores. A la Plaça de l'Església GRAN FESTA INFANTIL.

20'30 hores. Final del torneig de BILLAR i FUTBOL al Pub Es Casino.

22 hores. Al Cine Parroquial, actuació del BALLET LOCAL DE CALVIÀ i entrega de trofeus.

23'30 hores. Nit Mallorquina amb: ALIORNA-GRUP FOLKLORIC EL TORO-SIS SOM

I com cada any, recordau que les festes no les fa un programa, sino que les feis vltros.

Molts d'anys!

AAVV la vila
entre tots la farem amunt

La Hermosa Mayli

HISTORIA DE LA HERMOSA MAYLI Y LA CABEZA CORTADA

Hace muchos, muchísimos años, en un lejano país oriental había un rey que tenía una hija única llamada Mayli, y era tan bella que todos la llamaban la Hermosa Mayli.

Cuando fue tiempo de buscarle un marido, su padre, que la adoraba pues era su única hija, mandó llamar a palacio a los nobles más apuestos, los príncipes más valientes la pidieron en matrimonio y los reyes vecinos enviaron a sus primogénitos con el propósito de hacer una ventajosa alianza. El rey empero quería que su hija fuese feliz, y decidió que ella misma hiciese su elección. Sentada en el trono de oro incrustado de pedrería y vestida con maravillosos trajes de seda que resaltaban si cabe aún más su belleza, Mayli veía inclinarse ante el rey y ella, en el salón de suelo cubierto por entero con alfombras de intrincados dibujos y que habían costado miles de horas de trabajo, a toda una cohorte de pretendientes, unos rubios, otros morenos, todos vestidos lujosamente. Mayli tenía la cabeza echada hacia atrás, apoyada en el respaldo de su sillón de oro, con sus ojos entornados y su espeso pelo negro suelto recubierto por una diadema de esmeraldas ceñida en la frente y que le caía a ambos lados de la cara, lo que a la luz de las lámparas de aceite daba a su piel morena reflejos verdes. Miraba a todos con indiferencia. A éste lo encontraba vulgar. Al otro afeminado. Uno era demasiado viejo. Otro parecía un niño. Al siguiente no le encontraba el menor atractivo, impensable para convertirse en marido. Algunos le daban ganas de reír, pues los encontraba ridículos. Otros eran arrogantes y hermosos, pero parecían terriblemente crueles, como aves de presa... Mayli, cansada, no quiso que siguiera aquel desfile. Se retiró a sus habitaciones y no quiso ver a nadie por un tiempo.

Pasaron unos meses. Llegó la primavera. Mayli gustaba de pasear por los jardines del palacio y ver las flores nuevas y los brotes que crecían, vigorosos y verdes. El sol era tibio, olía a azahar y después de la lluvia el aire era tan límpido que todos los colores del jardín eran más vivos y las lejanas y altas montañas parecían estar más cerca, con sus agudas cumbres cubiertas de nieve blanca y brillante.

Mayli paseaba escuchando ahora el canto aquí de un pájaro, allá deteniéndose unos minutos ante el rumor del agua de una fuente, viendo cómo el chorro salía con fuerza de la boca de un sapo de piedra y caía en la taza de azulejos verdes, blancos y azules.

Siguió su camino por la estrecha senda de guijarros, y entonces oyó un ruido sordo y acompasado. Ante ella, a menos de un tiro de piedra, un jardinero estaba cavando un arriate. No advirtió su presencia hasta que ella estuvo ante él. Entonces levantó la cabeza, dejó la azada clavada en la tierra y se secó el sudor de la frente con el brazo. Era joven y fuerte, y el sudor del esfuerzo del esfuerzo corría por sus miembros. Sonrió a Mayli con dientes blancos e iguales y le dijo:

-Voy a plantar rosales.

Mayli no supo que contestar. Nunca había visto a aquel hombre antes y nunca los criados le hablaban sin que antes ella les dirigiera la palabra para ordenarles o preguntarles algo.

Se miraron unos instantes, al cabo de los cuales, el muchacho, indiferente, retomó su azada, se volvió a inclinar hacia la tierra, y, separando las piernas, volvió a su trabajo de cavar la tierra preparándola para la plantación.

Mayli dio media vuelta y regresó a sus habitaciones.

Aquella noche habló con el rey.

- Quiero por marido al jardinero que cava plantando rosales cerca de la fuente del sapo.

Su padre creyó no haber entendido. Quiso saber más detalles, quién era ese hombre, cómo podía haberse fijado en un sirviente, en un hombre de baja condición. Que no olvidase su rango.

- Sólo sé que es un hombre que cava la tierra en el jardín plantando rosales. No sé su nombre ni cuánto tiempo hace que está aquí. Pero sí que es con él con quien quiero casarme.

Nadie pudo hacerle cambiar de opinión. Se mandó a buscar al hombre. El rey, algo exasperado, le explicó los deseos de su hija. El jardinero sonrió sin decir nada y Mayli le miraba desde su trono de oro, con su cabeza de pelo negro apoyada en el dorado respaldo, con los ojos entornados.

Se celebraron las bodas con gran fasto. Se vistió al jardinero con ropas de príncipe, y parecía que no hubiera llevado otra clase de vestidos en toda su vida. Eran los dos muy hermosos.

Fueron felices una primavera, un otoño, un invierno y otra primavera. Pero pasado el primer fuego de la pasión Mayli comparaba a su flamante marido con sus hermanos, con los otros príncipes y con los reyes entre los que se había criado, y le molestaban sus maneras de campesino y su falta de refinamiento. Era incapaz de captar el encanto de la poesía, de apreciar el maravilloso trabajo en seda y lana de una alfombra, de distinguir un diamante de un trozo de vidrio y lo mismo le daba comer el más exquisito y elaborado de los manjares que un trozo de pan con queso y dátiles.

Sin embargo aún le amaba, y por la noche contaban las estrellas y veían levantarse la luna y empezar a correr por el firmamento, y despertaban el uno en brazos del otro.

Un día, en un banquete que presidía el rey, el marido de la Hermosa Mayli bebió de más, habló de más y todo el mundo rió de aquel hombre, burlándose de su rudeza. Entonces Mayli se avergonzó y comprendió que se había casado con un estúpido. No eran sólo sus modales toscos lo que le molestaba de él, sino que era un hombre simple y vulgar, que tan siquiera se había alegrado del cambio de su fortuna como hubiera hecho cualquier esclavo, que hubiera saltado de júbilo ante la idea de ser el yerno del rey.

La Hermosa Mayli mandó llamar al capitán de la guardia del rey y le ordenó que apresara a su marido y le cortara la cabeza sin más dilación.

La orden se cumplió con rapidez. La guardia sabía hacer este tipo de trabajos rápida y eficientemente, y la cabeza cortada del príncipe-jardinero le fue presentada a la hija del rey en un plato de oro, hondo y pesado, a medias lleno con la sangre del ajusticiado.

Entonces Mayli hizo traer un cofre de plata encrustado de lapislázuli y topacios amarillos. Metió dentro la cabeza de aquel hombre a quien tanto había amado, lo cerró con llave, lo llevó a su habitación y lloró.

Lloró durante siete días y siete noches sobre el cofre de plata cerrado incrustado de topacios y lapislázuli, mirando a las estrellas que tantas veces habían visto juntos desde la alcoba.

Otras muchas veces volvió a pasear entre los arriates llenos de flores escuchando el canto de los pájaros y el murmullo de la fuente del sapo, pero por las noches, los que en la oscuridad pasaban cerca del palacio del rey, y los caravaneros que al despuntar el día cruzaban la ciudad camino de la puerta este de la muralla hacia el ardiente desierto, oían sollozos desgarradores, y se decían:

- Es la Hermosa Mayli, que llora sobre la cabeza cortada de su amor perdido.

Mª Dolores de Burgos Cortey

HISTORIA

L'Església i la Inquisició a Mallorca

Tot d'una que es plantejà la conquesta de Mallorca ja varen començar els tocs entre els Bisbes de Barcelona Tarragona i Girona, disputant-se el Bisbat de la terra que s'havia de conquerir. Però el Papa va prendre la iniciativa i va dir que ho anomenaria ell fins que passàs la jurisdicció a l'arxidiòcesi de València. El Papa Gori IX, l'any 1236 encarregà als Bisbes de Vic, Lleida i Sant Ramon de Penyafort que cerquin una persona a qui poder fer Bisbe. Aquest fou en Ramon de Torrella. En Ramon s'encarregà d'erigir les parròquies, d'establir la concòrdia entre els eclesiàstics i d'organitzar la catequesi dels musulmans.

Durant el temps del Regne Privatiu l'Església va estar molt unida al Rei, fet que no va passar després degut a l'afany bèlic dels reis.

L'Església va assumir funcions d'escola, ensenyant a llegir i escriure en els diversos convents que establiren. Les nines eren rebudes en el convent de Santa Margalida i les ensenyaven la doctrina cristiana i les feines casolanes. El Rei En Jaume l'any 1232 manà que "cap pare, moro o jueu" no prohibeixi l'assistència de les seves filles a aquesta escola.

Però l'Església també assumeix els hospitals que eren institucions benèfiques que mantenien 10 o 12 pobres.

Els ordres religiosos que s'establiren a l'Illa foren per una part ordres militars i els religiosos propiament dits, per l'altra. Els primers s'encarregaren de la defensa i establiment del cristianisme i foren els Hospitalers, els Cavallers del Sant Sepulcre i els Templers. Els altres ordres es dedicaren a redimir captius, predicar, ensenyar i eren Franciscans, Dominics, Premostratencs, canonges regulars de St. Antoni, Mercedaris, Tri-

nitars, Carmelites, Cistercencs i Cartoixos, entre els homes i religioses de Sta. Margalida, Sta. Clara i Sta. Magdalena entre les dones.

Mallorca va viure el Cisma d'Occident molt intensament ja que va obeir al Papa d'Avinyó. El successor del darrer Papa, l'espanyol Pere de Luna, fou després anomenat bisbe de Mallorca per tal d'aconseguir la pau entre els cristians.

La Inquisició.— Aquesta institució neix arrel del Dret romà que condemnava a morir en el foc als heretges. L'Església va fer seva la Inquisició amb el Papa Gori IX i en un principi va ser utilitzada per defensar als heretges de les masses populars.

A Mallorca no va ser massa feina fins als Reis Catòlics, que establiren un Inquisidor General a la nostra Illa. A l'any de la seva arribada (1488), ja tenia confiscades 100 cases i molt de censals i ja havia fet molta feina en els casos dels judaitzants.

Degut a la intransigència de la Inquisició molts de jueus decidiren convertir-se, encara que només fos en apariència. Així es batiaven i rebien el nom dels seus padrins de baptisme, que eren els primers cavallers del Regne.

El poble sempre els va veure malament i va carregar les seves ires contra ells. Els jueus anaven vestits amb un color determinat per la llei, habitaven a un lloc, el Call i no es podien establir a fora d'ell, el que permetia a certs moments que el poble assaltàs el Call i fes matances com la de l'any 1391 on moriren 300 jueus. Després hi havia conversions massives de jueus.

Durant aquest temps els autos de fe foren nombrosos per heretgia i apostasia, per ofenses als bons costums, i per a jueus convertits que reincidien en pràctiques jueves.

Pep Rubio

Bibliografia:

Hª de Mallorca. P. Xamena.

Hª. de Mallorca. J. Alzina i altres.

POESIA

LA SERRA A TRAMUNTANA

esquena blava i grisa de l'Illa
 natural balcó del mar profund;
 laberint armoniós
 d'estretes fissures, velles,
 on, belles, les negres coves
 serpentejen les grapades, interminables,
 d'algun tot un heroi,
 on la llum -ai, ññññnynnyttööö; la llum!- dibuixa un
 trist clarobscur
 amb contorns aspres i durs
 i dures les parets,
 on, de vegades -ara poc-
 la fesomia gran d'un voltor -l'heroi 9' del nou món?-
 apareix en la vesprada, indiferent,
 com element genuí del paissatge.

1 Inexplicable paradís de dolces, agres,
 sensacions, paradís de dolços models,
 antics,
 de perpètues "ingomables" incògnites (de nussos de corbata,
 amb flors i postmoders) que mai no resoldrem,
 de verges i de sants: dimonis, familiars,
 i de pobles...

Un altre món,
 llunyà i trepidant, trencadís,
 fidel de ses incongruències,
 nítid degut a l'aïllament i a la força del passat...

2 L'avui és un ahir perpetu
 doblegat a la força i mancaça del present,
 on forces molt més fortes treballen i
 li donen nova vida...

TRAMUNTANA

Ets gran i formosa.
 Tens rius i coves,
 restes molt lluny de tots,
 sola...

ANGEL NAVARRO

CONTE AFRICÀ

Crònica-22-

LA FAMÍLIA DEL CEL I LA TERRA (conte africà)

D'això fa molt, molt de temps.

El Cel vivia arran de la Terra i tot dos tenien una colla de fills: la pluja, els núvols, els vents, els astres...

Els núvols eren juganers de mena i els agradava d'embolcallar els arbres fent-los aparèixer i desaparèixer, o posar-se en mig del blau per fer dibuixos bonics i mai no iguals.

La única filla era la Pluja que tenia per costum regar les palmeres dels oasis de tant en tant i, quan ho feia, aquestes es feien altes i amples per donar ombra als viatgers. També li agradava de barrejar-se amb l'aigua riallera dels rierols i la seriosa de la mar.

Hi havia molt bona harmonia entre el Cel i la Terra i es feien favors mútuament: com en el cas d'una secada exagerada; la Terra demanava ajuda al Cel i aquest li enviava la Pluja, que cuitava de regar els camps i els boscos i donava felicitat a les bèsties assedegades.

Però un dia la Terra va tenir una filla anomenada Mahura que va sortir molt intel·ligent, tenia una veritable adoració per la seva mare, i tots l'admiraven.

Però només tenia un defecte: treballava massa.

Cada nit, a la mateixa hora, Mahura agafava una gran galleda de casa la seva mare i començava a matxucar, aixafar i triturar grans de mill i arrels de mandioca fins fer-ne una pasta. La farina que en sortia era suau i ben feta.

I Mahura picava i picava amb una mà de morter misteriosa, i, com més grans hi posava, més en sortien. I aquella pasta anava creixent i creixent perquè aquella noia no tenia aturador: treballava i treballava sense reposar.

El munt de farina va arribar tan enlaire que va donar una topada amb el front del Cel.

-Perdoneu-me, Cel, però cal que segueixi treballant. Voldríeu aixecar-vos una mica?

I el Cel, tot empipat i gratant-se el nyanyo que tenia al front, se'n va anar una mica més enlaire.

Mahura continuava amb la seva dèria. Pom!, pom! pom! I vinga comps de mà de morter.

I va tornar a fer un bony al cel.

-Altra vegada, Cel? Em sap greu, però caldria que us enlairéssiu més; no voldria fer-vos cap mal, però ja veieu que la feina em creix molt.

I el Cel vingà anar cap amunt, més empipat que mai i molt capficat amb aquella feinejadora.

Què es podia fer amb una noia que treballava amb tant d'afany?

Ella, sense adonar-se de res, vingà treballar mentre el Cel se n'anava enlaire i, naturalment, els seus fills, els núvols, també l'acompanyaven. Només la seva filla, la Pluja, plorava amb desfici.

I va arribar una nit que el Cel va perdre la paciència. Mahura potser en feia un gran massa, i ell ja tenia el front ple de bonys dels cops d'aquella mà de morter.

Llavors, cridant furios, va fer:

-Prou! S'acabat, això! Us abandono. Quedeu-vos amb la vostra estimada Terra i deixeu-me tranquil. On vaig, paraula de Cel!, no hi trobaré cap mà de morter que em molesti. Que us penseu que no ho he vist, que, a més de la farina, l'eina també creixia fins arribar a tocar-me?

Tothom estava molt espaordit perquè mai ningú no l'havia vist tan rabiós. I no parlem de la Pluja, que ploriquejava contemplant aquella herba verda, aquells rius i aquells llacs tan bonics quan les gotes hi queien a poc a poc i feien rotllanes d'ones al seu entorn.

I l'astre solar se'n va anar tan enlaire seguint el Cel que fins i tot la Terra (que sabia com era de cridaner i no en feia gaire cas) va arribar a preocupar-se. I si deixava de sortir? I si desapareixia?

Mahura es va quedar amb la seva mare, la Terra, sense deixar de treballar sempre amb la seva mà de morter. Treballar li agradava d'allò més, però va començar d'enyorar el Cel i en recordar-lo tan blau i tan bonic es va posar molt trista.

Els núvols ara la saludaven des de massa lluny i amb la Pluja gairebé no podien dir-se res de tan cansada com quedava tot el dia en caure de tan enlaire.

Els remordiments li feien una jugada de les seves i ara Mahura ja no fruïa gens treballant com abans. Se sentia culpable. Per culpa seva ara era possible una Terra sense Cel. Tot restava molt trist i es va posar a pensar de quina manera es podria fer perdonar.

Es va apropar al riu i ficant-hi la mà en va treure una palleta d'or i li va posar el nom de Sol. L'endemà va ficar-se al fons d'una caverna fins que en va treure un tros molt bonic d'argent que també tenia la forma rodona. Li va posar el nom de Lluna.

I va enviar aquells obsequis cap amunt per fer-se perdonar del Cel. Anaven ben embolicats i duien dissenys d'amistat i afecte.

El Cel la va perdonar, guarda amb cura aquells obsequis i gairebé sempre els hi ensenya, però, pel que es veu, el lloc on ara està li agrada molt i no se'n vol moure.

Si no volem creure aquesta història, aixequem el cap una nit d'estiu i contemplem les estrelles que brillen al firmament. Són les cicatrius dels cops de mà de morter que Mahura va donar al front del Cel.

I no es diu i és cosa sabuda que la lluna brilla com l'argent i el sol com l'or? Són els dos obsequis de Mahura per fer-se perdonar.

Però el Cel no ha tornat mai més arran de Terra.

Abidjan-Cocody-Treichville, 1982

Maria Dolors Cortey

Contes d'arreu del món. Maria Dolors Cortey. Lectures Moby Dick, nº36, Barna 88

FOTO ESTUDIO
Calvià

REPORTAJES

Bodas - Bautizos.
Comuniones - Fiestas.
FOTOGRAFIA EN GENERAL
Cl. Sor Rosenda Tel: 670464

Es Kiosco
papereria

c/ MAJOR CALVIÀ

"la Caixa"
CAJA DE PENSIONES

AIR ←

XII SETMANA DE RENOVACIÓ EDUCATIVA

En motiu de la XII Setmana de Renovació Educativa a la que han participat una vintena d'ensenyants de les illes i que s'ha celebrat a Santa Ponça entre els dies 3 i 10 de juliol ens hem entrevistat amb Na Magdalena Ferrer (Mestra del Centre de Recursos de Calvià) i Na Maria Duran (Mestra de l'Escola de Calvià).

L'entrevista va ser curta, ja que tenien molta feina i a més va arribar en Pep Noguerol a donar una conferència sobre Toponímia a Calvià. Ens va ser suficient per fer-nos una idea de quina és la justificació d'aquestes jornades que es venen celebrant cada any.

Cada any es tria un lloc diferent on s'estudien sobre el terreny les característiques tan físiques com antro-

pològiques, històriques... per acabar produint material didàctic que ajudarà als mestres a fer-hi feina amb els alumnes.

El centre de interès d'aquesta XII Setmana ha estat: "Conèixer la Costa". Per què la costa? Perquè és el centre d'atracció dels darrers 20 anys, el nucli de creixement econòmic, el cau de la bogeria urbanística, la porta d'entrada de altres cultures, l'abocador més gran i descontrolat de tota la història...

Per què a Calvià? Perquè és un dels llocs on es pot observar tot el que hem resenyat i on hem trobat col·laboració de l'Ajuntament, que sempre s'ha mostrat receptiu al tema de la renovació educativa.

A partir del tema central s'han desenvolupat d'altres que han sorgit de la iniciativa dels participants: la influència del turisme sobre l'ensenyament, la degradació antròpica de la costa, la flora i la fauna, la utilització històrica de la costa, el desembarament del Rei En Jaume...I dins tots aquests sempre la preocupació de tots els ensenyants progressistes: l'escuela NO sexis-

Les activitats per arribar a terme totes aquestes propostes són bàsicament: excursions, visites, entrevistes, col·loquis, conferències, investigació i estudi.

El treball és curt, degut a la duració de l'activitat, però intens en el seu resultat.

Per la Setmana de renovació han passat entre altres: N'Eduard Còzar, Na Maite Orfila, En Pep Noguerol, part de l'Equip de l'Institut de la Dona, tots ells s'han posat a la disposició dels assistents per ajudar-los en la tasca que duïen a terme.

Hem demanat si les Setmanes havien sofert qualche tipus d'evolució o canvi, i hem sabut que les primeres que es feren varen sorgir del ICE i que bàsicament eren dirigides per unes persones molt concretes, actualment són organitzades pel grup AIRE (Associació Il·lenca per a la Renovació Educativa) en quant a tot el referent al que farà que es puguin celebrar les jornades, tot el reste del procés depèn dels participants

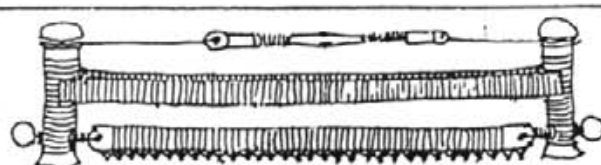
Les característiques de les Jornades són, idò, la participació, el seu caire inter/multidisciplinar que possibilita conèixer els diversos llocs des de les perspectives més variades, la possibilitat de fer feina plegats professionals de tots els nivells, el que enriqueix la visió de l'ensenyament de les diferents etapes, la no-limitació horaria que permet treballar oblidant la rigidesa de les sessions, i, evidentment la convivència dels participants en un mateix lloc que permet barrejar, en tot el procés d'estudi, l'aspecte científic i l'humà.

Enguany ha davallat una mica el número d'assistents per ventura degut a que la propaganda ha arribat tard, això però no és motiu de desànim, el que si ho és, és la manca de suport econòmic i moral de les institucions. Actualment reben suport del MEC, que enguany ha minvat el pressupost, el Centre de Professors de Palma, i l'Ajuntament de Calvià.

Als interessats en consultar els dossiers de les diferents Setmanes celebrades fins ara, els podeu trobar al local d'Aire c/ Impremta 1, 1r.07001. Ciutat. L'únic que s'ha publicat fins ara ha estat el corresponent a la 8a. Setmana. Noltros creim que és un material molt interessant de estendre a tots els ensenyants de les illes i que al igual que les Setmanes, degut a la manca de possibilitats econòmiques no s'hi pugui fer beneficiari d'elles a tot-hom que hi pugui estar interessat és per això que des d'aquí voldríem concienciar a qui tenen els mitjans necessaris en les seves mans que no ho dubtin més.

Per acabar, ja que us hem parlat d'AIRE voldríem dir-vos que és una associació que com a tal és la única en tot l'àmbit espanyol i que pertany als moviments de renovació educativa, si la memòria no ens falla creim que va ser fundat a l'any 83 i que a part d'organitzar la Setmana de renovació educativa, té grups de feina durant tot l'any, i que us hi podeu associar en voler.

CARME LÓPEZ

**FUSTERIA
CALVIA**

**HNOS
INSERTE**

c/Transformador, s/n

Perquè tothom conegui el reglament de la Societat a partir d'aquest número publicarem una còpia reduïda del mateix. Pregam disculpes per la qualitat.

CONTINUA A LA PÀGINA 30

REGLAMENTO
DE LA
SOCIEDAD DE SOCORROS MÚTUOS
UNIÓN OBRERA
— OF —
CALVIÀ

PALMA DE MALLORCA
Tipo Litografía de Amargal y Munier
1916

REGLAMENTO
DE LA SOCIEDAD DE SOCORROS MÚTUOS
UNIÓN OBRERA DE CALVIÀ

CAPÍTULO I

ARTÍCULO 1.º En el pueblo de Calvià se constituye esta Sociedad teniendo por objeto proporcionar a sus asociados lo siguiente:

- A. Socorrer a los asociados material y moralmente en casos de enfermedad.
  - B. Difundir entre los socios conocimientos útiles, mediante conferencias, periódicos y bibliotecas, cuando tengan fondos suficientes dicha Sociedad.
  - C. Mantener y estrechar los vínculos y relaciones amistosas entre los asociados.
- ART. 2.º La Sociedad no podrá disolverse bajo ningún concepto, mientras cuen-

te por lo menos con quince socios dispuestos a mantenerla y en caso contrario, será declarada, disuelta y repartidas sus existencias, en partes iguales, entre los socios que en aquella fecha cuente la Sociedad.

CAPÍTULO II
De los Socios

ART. 3.º Los socios se denominarán, activos y protectores.

ART. 4.º Para ser socio activo, se requiere:

- a). Ser obrero o hijo de obrero.
- b). Residir en Calvià.
- + c). Haber cumplido la edad de quince años y no exceder de los cincuenta.
- d). Observar buena conducta y ser de costumbres morales.
- e). No padecer enfermedad crónica ni estar enfermo en el acto de la admisión.

ART. 5.º Serán socios protectores los activos que abonen doble mensualidad.

ART. 6.º Si de un examen médico posterior a la admisión de un socio, resultase que éste al tiempo de ser admitido adolecía de alguna enfermedad crónica, su admisión se anulará, sin que la sociedad esté obligada al reembolso de las cuotas per-

— 6 —

quiera continuar como socio cuando vuelva abonará cincuenta céntimos mensuales el tiempo que estuviere ausente, siendo excluidos de dicho pago los que vayan al servicio militar, obligados.

ART. 10.º Ningún socio podrá pedir subsidio alguno, sin presentar previamente el recibo del mes corriente, cuyo pago se efectuará durante los primeros veinte días de cada mes.

ART. 11.º Franqueará la entrada de su casa al Presidente y demás miembros de la Comisión Directiva al hallarse de baja por enfermo; igualmente la franqueará a los visitantes y al encargado pagador de enfermos. En caso de que no permita ser visitado, no tendrá derecho a subsidio alguno.

ART. 12.º Debe el socio dar aviso, en Secretaría, siempre que cambie de domicilio.

ART. 13.º La percepción de un socorro cualquiera que sea, no exime al socio del pago de la mensualidad.

CAPÍTULO IV

Derechos de los Socios

ART. 14.º Son derechos comunes a todos los socios:

CAPÍTULO III

Deberes de los Socios

ART. 7.º Son comunes a todos los socios las obligaciones siguientes:

Guardar en la Sociedad y reuniones que se celebren la compostura y orden debidos. Respetar y obedecer los acuerdos de la Comisión Directiva y resoluciones de las Asambleas Generales.

Obedecer y respetar las disposiciones del Presidente y miembros de la Comisión Directiva.

Evitar toda discordia y escándalo en la Sociedad. Velar por los intereses de la Sociedad, dando conocimiento a la Secretaría, de cualquier irregularidad que observen, para que esta lo participe a quien corresponda.

Abonarán por derecho de entrada lo que la Comisión Directiva tenga acordado y una peseta mensual adelantada, los activos.

ART. 8.º El que dejare pasar tres meses consecutivos sin abonar la mensualidad, será considerado, sin más trámites, excluido de la Sociedad, perdiendo todos sus derechos de socio; si excluido quisiera reintegrarse en la Sociedad, será considerado como nuevo.

ART. 9.º Todo socio que se ausente y

a). El libre ingreso en el salón y demás dependencias de la Sociedad.

b). Tomar parte en los juegos permitidos en la Sociedad.

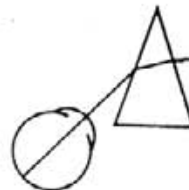
c). Leer los libros y periódicos de la Sociedad, como al mismo tiempo poder revisar los libros de contabilidad, en Secretaría, a presencia de un individuo de la Comisión Directiva, tomando nota de lo que así le conveniese; pero nunca podrá permitírsele extraña nada de la misma.

d). Percibir los activos y protectores un subsidio de 1.50 pesetas diarias, en caso de enfermedad que les impida el trabajo, a contar del segundo día que sean dados de baja por el médico.

e). Este subsidio se abonará durante los cuatro primeros meses de la enfermedad del socio, y pasado este término lo percibirá de una peseta durante otros ocho meses y si continuara la enfermedad, pasando los doce meses percibirá 50 céntimos diarios mientras dure la enfermedad.

f). El socio que llegue a los 60 años y tenga 20 de socio percibirá cincuenta céntimos diarios mientras viva.

ART. 15.º Para tener derecho al subsidio es necesario que el socio tenga, a contar del día de su admisión por lo menos, cuatro meses de antigüedad en la sociedad

**CENTRE ÒPTIC
PALMA NOVA**

JOAN CAPELLA GARAU

optic-optometrista n.º 3027

REFRACCIONS

ADAPTACIO DE LENTS DE CONTACTE

REHABILITACIO VISUAL

Avenida de la Playa, 12 - Tel. 88 28 02

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:
ALIMENTS

Barbarisme	Forma correcta
ALMIBAR	almívar
ANXOA	anxova
ATUN	tonyina
CALDO	brou, suc
FIAMBRES	carns fredes
JAMON	cuixot, pernil
MAIS	blat de les Índies
MANTEQUILLA	mantega
MERMELADA	melmelada
PASTEL	pastís
QUEMA	crema
SIFON	sifó

referents a:
EL CARRER

Barbarisme	Forma correcta
ACERA	voravia, vorera
ALCANTARILLA	claveguera
ALUMBRAT	enllumenat
BARRIO	barri
BASSURA	fems, brossa
BATXE	clot, sotrac
CAMIÓN	camió
PARAFANGOS	parafang
RASCACIELOS	gratacel
SEMAFORO	semàfor
TRAFIC	trànsit
XOQUE	xoc, topada

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

VARIAS RAZONES PARA HACER DEPORTE

De todos es sabido lo beneficioso que es para la salud hacer ejercicio físico regularmente, y lo estimulante y reconfortante que resulta si esa actividad física se encauza a través de la práctica del deporte.

No puede escapar a nadie, ni a padres, ni a educadores, ni a las instituciones y organismos encargados de poner las bases y los medios necesarios para su desarrollo, la importancia del deporte en la escuela (la iniciación deportiva se realizará siempre a partir de los 9 años).

Practicar una amplia gama de actividades deportivas favorece un crecimiento más equilibrado del niño y además experimentar muchas actividades da a todos mayores posibilidades de realizarse por medio del movimiento y, por tanto, de interiorizar esquemas motores variados, con lo que esto supone para el desarrollo psico-físico del niño.

La polideportividad, la práctica polivalente de base, también permite a todos escoger en el futuro alguna actividad o especialidad deportiva adaptada a la propia personalidad, independientemente de la propia disponibilidad física.

La elección debe ser hecha por la misma persona y no por otros, sean los padres, los profesores, los amigos o la televisión y los periódicos a través de la propagación de deportes altamente competitivos.

La práctica asidua del deporte dice mucho en favor de la adquisición de hábitos de comportamiento y organización individual, de normas de conducta social, de cooperación y solidaridad de relaciones humanas abiertas y gratas, y rechazo u olvido de formas equivocadas de invertir el tiempo libre: drogas, televisión, pasotismo...

Hablando ahora de la relación deporte-salud, señalaremos una vez

más los beneficios tan inmensos que reporta al cuerpo humano el ejercicio físico.

La actividad física continua desarrolla los músculos por la contracción de los mismos, aumentando el número y el tamaño de las fibras contráctiles de que están formados. Esto hace que cada vez la contracción sea más eficaz para la realización del esfuerzo.

Para que puedan contraerse nuestros músculos hace falta oxígeno y glucosa, y éstos llegan al músculo traídos por la sangre. Cuanto mayor sea el esfuerzo, mayor cantidad de sangre necesitarán recibir. A esto contribuye el corazón, que late con más fuerza y más frecuencia. Este esfuerzo, cuando se hace regularmente, a través del ejercicio físico diario y progresivo, fortalece el corazón, y cada una de sus contracciones es capaz de enviar al organismo mayor cantidad de sangre.

También el ejercicio nos hace respirar mejor, con más frecuencia y profundidad, trabajando una mayor masa pulmonar, con lo que se puede oxigenar mayor cantidad de sangre. Esto facilita el esfuerzo y contribuye a prevenir enfermedades de pulmón.

Por otra parte, la falta de movimiento puede producir la descalcificación de los huesos y llevar a su atrofia. Los huesos y articulaciones, especialmente sus ligamentos, se fortalecen y son capaces de resistir mejor mayores esfuerzos sin romperse.

La lista de enfermedades que contribuye a evitar es larga, especialmente muchas de las llamadas "enfermedades de la civilización", que se deben a la vida absurdamente sedentaria de muchas personas: obesidad, arterioesclerosis, asma, enfisema, estreñimiento, varices....

El aumento del rendimiento psíquico, el alivio de la tensión nerviosa y la mejora de nuestro aspecto son

anifiestos con la práctica del ejercicio físico, tras el cual dormimos mejor y el ligero cansancio que un ejercicio moderado nos proporciona contribuye a una mejor relajación al del organismo y estimula el apetito, no sólo por la comida, sino por la vida en general, aumentando el deseo de vivir.

Miguel Ángel Sánchez

GRUAS CALVIÀ
SERVICIO PERMANENTE
69 08 28-68 09 70
67 04 63
CALVIÀ-MALLORCA

**FERRETERIA
DROGUERIA**
CAN SALVADOR
c/ Mayor, 49 Telf. 670161

SA SOCIETAT

Continuant amb el tema de Sa Societat, i sobre tot després de l'assemblea de l'Associació de Veïns, on en Damià Amengual es va permetre insultar a un caramull de gent, publicarem aquest mes la RELACIÓ NOMINAL DELS SOCIS ACCIONISTES DEL SALÓ TEATRE AMB LA QUANTITAT D'ACCIONS QUE CADA UN TÉ.

Ho volem fer en memòria de totes aquelles persones (moltes d'elles ja mortes) que lluitaren per tenir un lloc de TOTS, i que en absolut es mereixien, ni es mereixen, que una persona, autodenominada representant seva, es referís als mateixos calificant-los de "puta merda". En la seva memòria, i per respecte als mateixos, li EXIGIM una disculpa en públic.

Nome del soci	Accions
Juan Pallicer Estades	2
Antonio Ferragut Adrover	3
Bartolomé Juaneda Montaner	1
Arnaldo Castell Moragues	10
Jorge Amengual Morey	3
Miguel Arbós Vicens	45
Guillermo Pujol Vicens	25
Pedro J. Lladó Pallicer	11
Mateo Lladó Pallicer	10
Pedro J. Amengual Vicens	1
Miguel Sastre Pallicer	112
Bartolomé Caldedntey Grimalt	20
Bartolomé Pujol Terrassa	1
Ramón Barceló Simó	2
Sebastián Martorell Coll	10
Antonio Massot Sans	77
Miguel rosselló Cabot	5
Sebastián Castell Moragues	22
Pedro J. Verger Amengual	2
Miguel Pujol Terrassa	10
Bartolomé Bauzá Vicens	1
Magín Moragues Amengual	4
Damián Jaume Salvà	4
Onofre Moragues Martorell	1
Miguel Pallicer Terrassa	1
Bartolomé Vaquer Felani	5
Miguel Pallicer Amengual	2
Mateo Estades Oliver	12
Julián Campibns Ginard	20
Julián Cabrer Juaneda	65
Miguel Veny Vicens	3
Gabriel Planas Lladó	2
Jaime Pujol Arbós	7
Pedro J. Marcó Garau	33

Damián Amengual Mas	1
Miguel Mayans Florida	2
Honorato Cabrer Barceló	1
Bartolomé Morell Costas	11
Miguel Arbós Gallart	5
Julián Verger Amengual	22
Pablo Barceló Barceló	2
Guillermo Juan Campins	3
Bartolomé Oliver Calafell	2
Mateo Vicens Estelrich	3
Mateo amengual Morey	1
Juan Vich Carbonell	2
Juan Terrassa Hernández	9
Pedro J. Terrassa Carbonell	3
Jaime Estelrich Jaume	10
Arnaldo Moragues Amengual	33
Mateo Balaguer Campins	2
Antonio Balaguer Campins	6
Sebastián Cabrer Barceló	
Sebastián Estades Cañellas	
Sebastián Rigo Venys	4
Antonio Barceló Barceló	4
Pedro J. Lladó Pujol	1
Antonio Terrassa Cañellas	1
Bernardo Sastre Venys	2
Julián Bujosa Sans	3
Mateo Terrassa Carbonell	4
Gabriel Cabrer Calafell	1
Pedro Arbós Gallart	1
Guillermo Simó Pons	11
Julián Verger Oliver	3
Jerónimo Verger Oliver	3
Miguel Bosch Barceló	
Martín Bujosa Torrandell	1
Miguel Bosch Barceló	2
Pedro J. Pallicer Marcó	1
Mateo Pallicer Pallicer	4
Miguel Vaquer Nicolau	60
Juan Venys Vicens	1
Gabriel Mulet Juan	5
Miguel Cabrer Barceló	2
Sebastián Martorell Arbós	2
Miguel Ramón Calafell	3
José Juaneda Muntaner	20
Domingo Juaneda Muntaner	20
Miguel Juaneda Muntaner	10
Juan Juaneda Muntaner	4
Bartolomé Palmer Gallart	2
Pedro J. Oliver Ximelis	3
Bartolomé Quetglas Terrassa	3
Francisco Bujosa Sans	2
Guillermo Vicens Nicolau	
Pedro J. Cabrer Simó	2
Miguel Amengual Morey	11
Jaime Estades Oliver	1
Juan Mulet Juan	1
Sebastián Sastre Juaneda	2
Bartolomé Vicens Nicolau	1

La Sociedad	100
Juan Simó Pons	2
Magín Amengual Morey	1
Jaime Lladó Oliver	4
Francisco Bauzá Campins	3
Francisco Martorell Estades	1
Antonia Calafeli Carbonell	1
Jaime Salvá Pallicer	1
Antonia Frau Martorell	23
Honorato Cabrer Cabot	5
Jaime Oliver Juan	10
Jaime Amengual Mas	4
Bartolomé Juaneda Muntaner	2

(De la 26)

y estar al corriente en el pago de las mensualidades.

ART. 16.º Cuando la enfermedad á juicio de los médicos provenga de la relajación de costumbres ó de heridas ocasionadas en riña, no tendrá derecho á subsidio alguno.

ART. 17.º El socio que muera teniendo un año de socio se le abonará veinte y cinco pesetas por gastos de la defunción. Dicha cantidad será entregada á su familia ó á sus más próximos allegados y si no los tuviere la Sociedad se encargará del entierro.

CAPITULO V

Administración y Gobierno

ART. 18.º La Sociedad será dirigida y administrada por un Presidente, un Vice-Presidente, un Tesorero, un Vice-Tesorero, un Secretario, un Vice-Secretario, seis Vocales y tres suplentes.

ART. 19.º Del seno de la Asamblea General, se nombrarán dos revisores de cuentas que serán renovados anualmente.

ART. 20.º Todos los cargos de la Comisión Directiva y de administración, son voluntarios, gratuitos y honoríficos.

ART. 21.º La Comisión Directiva se re-

novará por mitad cada año en el mes de Diciembre pudiendo ser reeligidos por mayoría de votos.

ART. 22.º Todos los cargos de la sociedad, se nombrarán en Asamblea General y por mayoría de votos de una lista que presentará la Comisión Directiva indicando los puestos vacantes.

ART. 23.º Para ser propuesto para desempeñar algún cargo de Administración ó Comisión Directiva se requiere tener buenas costumbres y notoria honradez.

ART. 24.º Los miembros de la Comisión Directiva pueden ser separados de sus cargos en los casos siguientes:

f.) Faltas notorias que afecten la fama del individuo, en desdoro de la Sociedad.

g.) Notable descuido en el desempeño de sus puestos respectivos.

h.) Faltar cuatro veces consecutivas á las sesiones sin causa justificada.

ART. 25.º Las vacantes que por dicha causa ocurrieren, serán desempeñados interinamente por los vocales, por mayoría de votos obtenidos el día de su elección, hasta la asamblea anual en la que se nombrará á los que deban desempeñarlos en propiedad.

ART. 26.º El miembro de la Comisión Directiva que por algún motivo no pudiera

concurrir á las sesiones, enviará anticipadamente su excusa á la Secretaría, ó la presentará en caso de imposibilidad, en la sesión siguiente:

CAPITULO VI

De la Comisión Directiva

ART. 27.º La Comisión Directiva se reunirá en sesión ordinaria dos veces al mes y será necesario para tomar acuerdo la mitad más uno de los miembros asistentes.

ART. 28.º Las sesiones extraordinarias se celebrarán siempre que el Presidente lo juzgue necesario, ó lo pidan por escrito tres de sus miembros expresando en la orden del día los asuntos á discutirse.

ART. 29.º Son deberes y atribuciones de la Comisión Directiva.

Primero. Velar por el estricto cumplimiento de este Reglamento y los acuerdos de las Asambleas Generales.

Segundo. Presentar á la Asamblea general, mensualmente, balance de entradas y salidas, y en la anual una memoria detallada de todo cuanto se haya hecho, recaudado ó invertido en la sociedad, en su funcionamiento.

Tercero. Resolver sobre renunciaciones de cargos y socios.

Cuarto. Resolver los casos no previstos en este Reglamento, siempre que el caso sea de urgencia y no de lugar á llamar Asamblea al efecto, teniendo la obligación de participarlo á la Asamblea más próxima para su aprobación.

Quinto. Resolver sobre suspensión de socios y expulsiones con motivos fundados, quedándole al socio suspendido ó expulsado el derecho que señala el art. 1.º

CAPITULO VII

Del Presidente y Vice-Presidente

ART. 32.º Son deberes y atribuciones del Presidente.

D. Presidir las Asambleas Generales y las sesiones de la Comisión Directiva y dirigir las discusiones concediendo la palabra por turno.

E. Firmar los documentos en unión del Secretario.

F. Tendrá voto decisivo en caso de empate.

G. En caso de urgente necesidad y no siendo posible reunir la Comisión Directiva podrá tomar aquellas medidas que juzgue indispensable para el interés y el de-

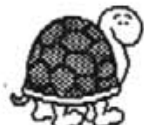
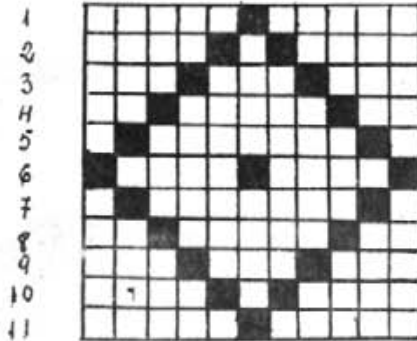
(CONTINUARÁ)

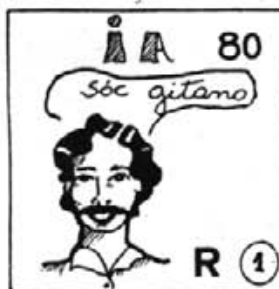
PAS SATEMPS

CRUCIGRAMA

A 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Ahir tant de fred...

Per què estàs disgustat?

Fan tots a pen?

Què estàs cuçant?

HORIZONTALS.-

1.-Apestar, oler mal. Signo zodiacal, 2.-Criba grande. Cincuenta. Documento que se extiende como certificación de un hecho o resultado. 3.-Artículo femenino y plural. Catedral. Nombre de letra. 4.-Campeón. Lodo. Al revés y repetido, chacha. 5.-Consonante. Localidad de Barcelona. Vocal. 6.- Al revés, 159. Roedor. 7.-Consonante. Que siente amor. Vocal. 8.-Afirmación, al revés. Fabulista griego, al revés. Al revés, acude a un lugar. 9.-Muchacho, en catalán. Repetición del sonido. Afluente del río Miño. 10.-Antiguamente, nombre con que era conocida la ciudad de San Sebastián. Cabello blanco. 11.-Decreto del Zar. Emperador de Abisinia.

VERTICALES.-

1.-En navegación, tirar de un cabo. Pueblo mallorquín. 2.-Lugar donde se trillan las mieses, plural. Diez. Al revés, confusión, desorden. 3.-Dones, otorgues. Fracción de tropa marroquí. Aire canario. 4.-Pronombre personal. Apaciguo. Forma de pronombre. 5.-Consonante. Pérdida repentina del conocimiento. Vocal. 6.-Pasar la vista por un escrito. Peñasco. 7.-Vocal. Gravoso, molesto. Consonante. 8.-Dios egipcio. Se atreviese. Nombre de letra. 9.-Suba la bandera. Amarro, uno. Al revés, fluido aeriforme. 10.-Al revés, rumiante parecido al ciervo. Vocal. Junta-ba, al revés. 11.-Dardo. Al revés, honores que se rinden con disparos de armas de fuego.

Josep Suárez.

SOLUCIONS ALS JEROGLIFICS

1- I avui tanta calor.
2- És pel marins.
3- Dos a cavall.
4- Granotes.

CAJA DE BALEARES "SA NOSTRA"

A SA NOSTRA DE ES CAPDELLÀ ES CELEBREN PERIÒDICAMENT ELS SORTEJOS DE PAGUES DE 25.000 PTS.

EL MES DE JULIOL CORRESPONGUE A MADO LLADÓ (de Sa Central) QUE AQUÍ LA VEIM RECOLLIR EL PREMI DEL DELEGAT SR. ROSSELLÓ.

-0-0-0-

Les properes exposicions a celebrar en el Saló d'Exposicions de Sa Nostra seran:

Durant les festes de Sant Jaume: Antoni Alzamora

Després de Sant Jaume: José Mondéjar

A partir del 15 d'Agost: Exposició d'avions